

Orsak

Läkemedel (ASA/NSAID, Pc)	Röntgenkontrastmedel
Ormbett	Opioider
Naturgummi/latex	Bi- getingstick
Födoämnen	

Initial bedömning

ABCDE

Riktad anamnes

S Utslag, klåda, andningsbesvär, svullnad i halsen/ansiktet, illamående, kräkning, diarré, yrsel.

O När, hur?

P Vad förvärrar? Lindrar?

Q

R Lokalisation, utbredning. Generell reaktion?

S Svårighetsgrad: Anafylaxi grad 1-3

T Snabb symtomutveckling - större risk för svår allergi

A Tidigare känd allergi?

M Medicinering?

P Tidigare astma?

L Åt/drack senast? Vad/när?

E Vad föregick insjuknandet?

Undersökning

Vital-parametrar/status	Basal (AF, auskultation, saturation, PF, rytm, pulskvalitet, BT, vakenhet, temp) <ul style="list-style-type: none"> EKG-övervakning
Riktad	Utbredd urtikaria? Svullnad mun o svalg? Ödem? Auskultation – obstruktivitet? Buk-/bröstmärtor? Hypotoni? Cyanos? Hypoxi?

Indikationer för behandling

Adrenalin i.m. ges på liberala indikationer vid misstänkt anafylaxiutveckling.

Grad 1 kräver aktiv behandling för att inte utvecklas till påverkade vitalfunktioner (grad2) och vidare till chock (grad 3).

Adrenalin är viktigaste läkemedlet. Ges tidigt och intramuskulärt, i första hand på lårets utsida.

Allergisk reaktion utan anafylaxi

- **Hud:** Klåda, flush, urtikaria, angioödem.
- **Ögon och näsa:** Konjunktivit med klåda och rodnad, Rinit med klåda, nästäppa rinnsnuva, nysningar.
- **Mun och mage/tarm:** Klåda i mun, läppsvullnad, svullnadskänsla i mun och svalg, Illamående, lindrig buksmärta, enstaka kräkning.
- **Luftvägar:** Opåverkat.
- **Hjärta-kärl:** Opåverkat.
- **Allmänna symtom:** Trötthet.

Anafylaxi – Grad 1

- **Hud:** Klåda, flush, urtikaria, angioödem.
- **Ögon och näsa:** Konjunktivit med klåda och rodnad, rinit med klåda, nästäppa, rinnsnuva nysningar.
- **Mun och mage/tarm:** Ökande buksmärta, upprepade kräkningar, diarré.
- **Luftvägar:** Heshet, *lindrig bronkobstruktion*.
- **Hjärta-kärl:** Opåverkat.
- **Allmänna symtom:** *Uttalad trötthet, rastlöshet och oro.*

Anafylaxi – Grad 2

- **Hud:** Klåda, flush, urtikaria, angioödem.
- **Ögon och näsa:** Konjunktivit med klåda och rodnad, rinit med klåda, nästäppa, rinnsnuva, nysningar.
- **Mun och mage/tarm:** Ökande buksmärta, upprepade kräkningar, diarré.
- **Luftvägar:** Skällhosta, sväljningsbesvär, *medelsvår bronkobstruktion*.
- **Hjärta-kärl:** *Opåverkat, alternativt förhöjt blodtryck och/eller förhöjd puls.*
- **Allmänna symtom:** *Svimmingskänsla, katastrofkänsla.*

Anafylaxi – Grad 3

- **Hud:** Klåda, flush, urtikaria, angioödem
- **Ögon och näsa:** Konjunktivit med klåda och rodnad, rinit med klåda, nästäppa, rinnsnuva, nysningar.
- **Mun och mage/tarm:** Urin- och/eller fecesavgång.
- **Luftvägar:** *Hypoxi, cyanos, svår bronkobstruktion, andningsstopp.*
- **Hjärta-kärl:** *Hypotoni, bradykardi, arytm, hjärtstopp.*
- **Allmänna symtom:** *Förvirring, medvetslöshet.*

Behandling

Basal (fri luftväg, assistera andningen v.b, oxygen, venväg enligt ”Prehospital undersökning och behandling”).

Specifik

- Antihistamin vid allergi och alla anafylaxigrader T. **desloratadin** 2,5 mg, 4 st.
- **Syrgas** vid hypoxi.

Allergisk reaktion utan anafylaxi

- T. **desloratadin** 2,5 mg, 4 st.

Anafylaxi Grad 1

- T. **desloratadin** 2,5 mg, 4 st (om inte givet tidigare).
- Inj. **adrenalin** 1 mg/ml, 0,3–0,5 ml i.m. Kan upprepas efter 5–10 minuter.
- Om bronkobstruktion; Inh. **salbutamol** 2 mg/ml, 5 ml.
- Infusion **Ringer-acetat** i.v, 1000 ml
- T. **betametason** 0,5 mg, 16 tabl löses i vatten alternativt inj. **betametason** 4 mg/ml, 2 ml i.v.

Anafylaxi Grad 2 och 3 = påverkad cirkulation, andning och medvetande

- T. **desloratadin** 2,5 mg, 4 st. (om inte givet tidigare).
- Inj. **adrenalin** 1 mg/ml, 0,3–0,5 ml i.m. Kan upprepas efter 5-10 minuter.
Vid utebliven effekt eller progress **adrenalin** 0,1 mg/ml i.v. enligt nedan:
- Inj. **adrenalin** 0,1 mg/ml, 1-3 ml i.v. Ges långsamt (1 ml/minut) med EKG-övervakning. Kan upprepas efter 2-5 minuter.
- Infusion **Ringer-acetat** i snabb bolus 300 ml, kan upprepas upp till 2000 ml i.v.
- Inj. **betametason** 4 mg/ml, 2 ml i.v.(om inte givet tidigare).

Övervakning

- Basal (ABCD, vitalparametrar/-status).
- EKG-övervakning, samt innan ev. i.v. adrenalin.

Mål för behandling

Basala behandlingsmål, normalisering av VP och förbättrat allmäntillstånd.

- Ange i klartext: t ex ”*Anafylaxi grad 2 av jordnöt*”.
- Gradering (1-3) avgörs av vilken grad det var när tillståndet var som sämst.
- **OBS! Vid anafylaxi (grad 1-3) skall patienten observeras på sjukhus/HC minst 4-12 timmar beroende på svårighetsgrad.**